

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Lopik
Postbus 50
3410 CB LOPIK

ONDERWERP	Beoordeling IBT omgevingsrecht 2022-2023	TELEFOONNUMMER	+31681025300
DATUM	30-01-2024	E-MAILADRES	thomas.van.walchren @provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-390265605-12951	DOMEIN/OPGAVE	BDO
VAN	Thomas van Walchren	TEAM	BEI
BIJLAGE	Overzicht verbeterpunten		

Geacht college,

Uw gemeente heeft in het kader van Interbestuurlijk Toezicht (IBT) informatie toegezonden over uw taakuitvoering in 2022-2023 op het gebied van het Omgevingsrecht. Wij hebben deze informatie beoordeeld. In deze brief leest u onze beoordeling.

Oordeel over uw taakuitvoering omgevingsrecht

Ons oordeel over uw taakuitvoering luidt:

- Vakgebied Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) - Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH): voldoet niet.
- Vakgebied Monumenten / Archeologie: voldoet.

In de vorige beoordelingsperiode 2021-2022 is de taakuitvoering van uw gemeente als 'voldoet niet' beoordeeld en is uw gemeente onder 'actief toezicht' (trede 3 van de IBT-interventieladder) geplaatst. Wij hebben met u afspraken gemaakt over verbeteracties en termijnen om wel weer te gaan voldoen aan die eisen. U heeft dit jaar een verbeterplan opgesteld voor Uitvoering en Handhaving VTH waarin u heeft aangegeven hoe en wanneer u aan de verbeterpunten gaat voldoen. Over dit verbeterplan heeft dit jaar een drietal voortgangsgesprekken plaatsgevonden waarin wij de voortgang van het verbeterplan hebben besproken, laatstelijk op 15 november 2023. Uit de gesprekken blijkt dat u zich inzet om de kwaliteit te verbeteren door een robuuste organisatie neer te willen zetten. Uw gemeenteraad heeft onlangs ingestemd met uw organisatieplan en de bijbehorende formatie-uitbreiding van bijna 20 fte waarmee u laat zien daadwerkelijk in te zetten op een duurzame en robuuste gemeenteorganisatie. Ook heeft u inmiddels goede stappen gezet in het uitvoeren van het verbeterplan. Echter, de toezichtinformatie die u op 21 juli 2023 en 19 september 2023 aan ons heeft toegezonden laat onvoldoende verbetering zien waardoor er op dit moment geen aanleiding bestaat tot een hogere beoordeling voor de huidige beoordelingsperiode 2022-2023 en het afschalen van actief toezicht naar regulier toezicht. Wanneer de beoogde verbetering doorzet, het verbeterplan en verbeterpunten zijn uitgevoerd, en wij aan de hand van de toezichtinformatie tijdens de volgende beoordelingsperiode 2023-2024 een verbeterslag constateren, dan zal dat leiden tot een hogere beoordeling waardoor kan worden afgeschaald op de interventieladder met als gevolg dat het actieve toezicht wordt opgeheven.

Toelichting beoordeling

Bij het uitvoeren van onze wettelijk toezichtstaak hanteren wij de Verordening systematische toezichtinformatie provincie Utrecht (hierna: IBT-verordening), het Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2021-2024 en de interventieladder die landelijk tussen Rijk, IPO en VNG is afgesproken. Het beleidskader vindt u via de volgende link: www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/bestuurlijke-zaken/interbestuurlijk-toezicht, onder het kopje "Beleidskader en Uitvoeringsagenda". Een uitleg van de interventieladder is te vinden op onze website www.provincie-utrecht.nl/werkwijze-ibt.

Hieronder leest u per vakgebied een toelichting op deze beoordeling.

Wabo – VTH

Bij de beoordeling van de door u op 21 juli 2023 en 19 september 2023 toegezonden toezichtinformatie voor het vakgebied VTH hebben wij getoetst of uw gemeente de processen zodanig heeft ingericht dat deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Wij baseren ons hierbij op de wettelijke eisen voor deze processen, zoals vermeld in hoofdstuk 5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht en hoofdstuk 10 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht. Deze proceseisen staan ook bekend als de BIG-8 cyclus.

Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de gemeentelijke thuishaken (VTH-beleid / U&H-strategie thuishaken)

Er is geen duidelijke verbetering gemaakt met het uitvoeringsprogramma 2023 en het jaarverslag 2022. Het uitvoeringsprogramma en jaarverslag zijn net als voorgaande jaren zodanig laat vastgesteld dat bijsturing binnen de operationele cyclus (voorbereiden, uitvoeren, monitoren) van de BIG-8 cyclus niet goed mogelijk is. Door het uitvoeringsprogramma te laat vast te stellen is niet mogelijk om in de begroting de personele en financiële middelen te vragen die nodig zijn om de in het uitvoeringsprogramma geprogrammeerde activiteiten uit te voeren om de doelen te bereiken. Het is zaak om de BIG-8-cyclus daadwerkelijk cyclisch uit te voeren. Wij geven u in overweging om de BIG-8-cyclus te integreren in of aan te laten sluiten bij de P&C-cyclus.

Verder is in het uitvoeringsprogramma VTH 2023 en het Jaarverslag VTH 2022 geen koppeling zichtbaar met doelen uit het beleid. Dat is logisch te verklaren vanwege het ontbreken van meetbare doelstellingen in het Integraal Handhavingsbeleid 2015-2018 waarop het uitvoeringsprogramma VTH 2023 en het Jaarverslag VTH 2022 is gebaseerd. Wij gaan ervan uit dat u deze koppeling in het uitvoeringsprogramma VTH 2024 wel maakt, aangezien u vergoederd bent met het opstellen van nieuw VTH-beleid (onder de Omgevingswet 'Uitvoerings- en Handhavingsstrategie' genaamd) waarin onder andere concrete en meetbare doelen worden opgenomen.

Daarnaast hebben we wederom vastgesteld dat het uitvoeringsprogramma VTH 2023 en jaarverslag VTH 2022 onvoldoende informatie bevat. Zo ontbreekt, net als de vorige twee beoordelingsperiodes, informatie ten aanzien van de uitvoering van taken op het gebied van prioritaire onderwerpen zoals constructieve veiligheid (nieuwbouw en bestaande bouw) en handelen in strijd met bestemmingsplannen. Ook wordt niet aangegeven welke activiteiten op het gebied van vergunningverlening worden uitgevoerd en op welke wijze (mate van diepgang van de toetsing en al dan niet risicogestuurd) verschillende vergunningsaanvragen worden behandeld.

Op basis van bovenstaand en het feit dat het verbeterplan nog niet volledig is uitgevoerd, luidt onze beoordeling voor deze beoordelingsperiode 2022-2023 'voldoet niet' en wordt het actieve toezicht verlengd tot eind juni 2024. Dan dient u het verbeterplan volledig te hebben uitgevoerd. De drie voortgangsgesprekken die wij met uw organisatie hebben gevoerd, geven ons het vertrouwen dat u het verbeterplan voor juni 2024 volledig hebt uitgevoerd en dat de VTH-taakuitvoering van uw gemeente dan weer grotendeels voldoet aan de wettelijke proceseisen.

In de bijlage treft u een overzicht van alle verbeterpunten.

Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de basistaken omgevingsdienst (U&H-strategie regio Utrecht)

In de beoordelingsronde 2022 is vastgesteld dat uw college op 11 januari 2022 de U&H-strategie regio Utrecht had vastgesteld, maar dat het een groeidocument betreft. Ook is vastgesteld dat er nog geen uniform uitvoeringsprogramma is vastgesteld op basis van de U&H-strategie regio Utrecht. In de regio wordt de U&H-strategie de komende jaren nog doorontwikkeld en wordt nagedacht over een uniform uitvoeringsprogramma. Ondanks deze

lopende doorontwikkeling, zullen wij de huidige U&H-strategie regio Utrecht in 2024 beoordelen. Eventuele verbeterpunten die bij de beoordeling in 2024 naar voren komen, zullen met u en de regionale werkgroep worden gedeeld om mee te nemen bij de doorontwikkeling.

Verordening Kwaliteit VTH

Wij toetsen of uw college jaarlijks evalueert in hoeverre de kwaliteitscriteria worden nageleefd door de omgevingsdienst én de eigen organisatie. Daarnaast toetsen wij of uw college daarover mededeling doet aan de gemeenteraad. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op opleidingen, kritische massa en frequentie van de uitvoering van taken per medewerker. Deze criteria zijn in uw gemeente van toepassing op de basis- en plustaken die de omgevingsdienst uitvoert en de VTH-taken die u zelf uitvoert, voor zover door uw college nader is bepaald.

We hebben geen document aangetroffen waarin uw college taken gemotiveerd heeft uitgesloten. U heeft dit jaar uitvoerig geëvalueerd of door uw gemeentelijke VTH-organisatie wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria en u heeft hierover de raad geïnformeerd. Aan de hand van de conclusies treft u maatregelen waaronder het samenstellen van een opleidingsprogramma en het versterken van casemanagement.

Wij constateren dat de omgevingsdienst niet is meegenomen in de evaluatie. Het is van belang dat uw gemeente erop stuurdt dat ook door de omgevingsdienst aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan en de gemeenteraad daarover actief informeert. Wij verzoeken u dringend deze evaluatie jaarlijks uit te voeren en ook hierover te rapporteren aan de gemeenteraad, zodat ook duidelijk wordt in hoeverre de omgevingsdienst voldoet aan de kwaliteitscriteria en waar de knelpunten liggen.

Monumenten en Archeologie

Bij de beoordeling van dit vakgebied hebben we getoetst of sprake is van adequate vergunningverlening, of de monumentencommissies goed functioneren en in hoeverre er sprake is van adequate advisering in het kader van de archeologische monumentenzorg.

Het oordeel over de taakuitvoering met betrekking tot Monumenten en Archeologie in 2022 luidt 'voldoet'. Dit betekent dat u grotendeels voldoet aan de wettelijke eisen. Dit oordeel is positiever dan het oordeel 'voldoet deels' in de vorige beoordelingsbrief. Uit de toezichtinformatie blijkt dat bij het behandelen van aanvragen om omgevingsvergunningen met betrekking tot rijksmonumenten advies is gevraagd van de Monumentencommissie. Verder blijkt uit de toezichtinformatie dat u bij het behandelen van aanvragen om omgevingsvergunningen ook toetst op het aspect archeologie.

Verlenging actief toezicht en toezichtregime komende beoordeling

Het actieve toezicht wordt verlengd. De voortgang van het door uw vastgestelde verbeterplan monitoren wij actief, onder andere door meerdere voortgangsgesprekken tussen januari en juni 2024. Uiterlijk **eind juni 2024** moet het verbeterplan volledig zijn uitgevoerd. Dit betekent dat u de volledige toezichtinformatie over de periode 2023-2024 zo spoedig mogelijk nadat u deze hebt vastgesteld, maar in ieder geval uiterlijk eind juni 2024, aan ons ter beoordeling moet toezenden. Mocht uit de beoordeling blijken dat het verbeterplan onvoldoende is uitgevoerd, dan beraden wij ons over mogelijke opschaling op de interventieladder naar trede 4 (vooraankondiging juridische interventie).

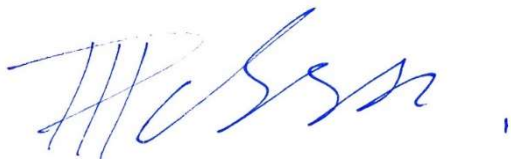
Tot slot

Mocht u naar aanleiding van deze beoordelingsbrief vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer Van Walchren via thomas.van.walchren@provincie-utrecht.nl of met de heer Van Dam via jeroen.van.dam@provincie-utrecht.nl.

Een afschrift van deze brief sturen wij ter kennisgeving aan uw gemeenteraad.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de IBT-kaart. Zie daarvoor www.provincie-utrecht.nl/interbestuurlijktoezicht. Deze brief wordt via deze kaart ook toegankelijk.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen,

H.P. van Essen
Gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Coördinatie Omgevingsbeleid, Energietransitie, Milieu en Bestuur

Overzicht verbeterpunten VTH

Rapportage en evaluatie

1. Voer periodiek een rapportage uit ten aanzien van het VTH-beleid voor RO, Bouw en Milieu. Stel deze vast en stuur deze ter informatie aan de gemeenteraad. *Toelichting: De periodieke rapportage gaat in op de vraag in hoeverre de doelen uit het VTH-beleid zijn behaald en in hoeverre bijsturing/wijziging nodig is van het beleid.*
2. Stel het jaarverslag voortaan eerder vast, zodat bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma voor het nieuwe jaar rekening kan worden gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag. *Toelichting: Een tijdige vaststelling is voor een goede taakuitvoering en doorlopen van de BIG-8 cyclus essentieel. Wij geven u in overweging mee de P&C-cyclus te volgen bij het opstellen en vaststellen van VTH-beleid, uitvoeringsprogramma's en jaarverslagen.*
3. Geef in de jaarverslagen aan in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de gestelde doelen. *Toelichting: De jaarlijkse evaluatie gaat in op de vraag in hoeverre de activiteiten uit het voorgaande uitvoeringsprogramma zijn uitgevoerd en in hoeverre de activiteiten hebben geleid tot het behalen van de in het beleid gestelde doelen. Op basis van deze evaluatie dient te worden bezien of het beleid en uitvoeringsprogramma voor het komende jaar aanpassing behoeft.*

Strategisch beleid

4. Actualiseer de risicoanalyse en omgevingsanalyse voor RO en Bouw. *Toelichting: Een actuele risicoanalyse en omgevingsanalyse is essentieel om binnen het gemeentelijk grondgebied inzichtelijk te hebben wat de grootse bestaande risico's zijn op het gebied van RO en Bouw. Aan de hand van de grootse risico's kunnen prioriteiten worden bepaald voor vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen het fysieke domein.*
5. Actualiseer het VTH-Beleid voor RO en Bouw en neem hierin ook beleid op voor vergunningverlening. Formuleer in het beleid heldere en meetbare doelen die gekoppeld zijn aan gestelde prioriteiten, zoals beschreven onder punt 4. Stel het geactualiseerde beleid vast en stuur dit ter informatie aan de gemeenteraad. *Toelichting: Om goed te kunnen monitoren en te evalueren is het van belang dat de doelen voldoende concreet (als meetbare prestaties) geformuleerd zijn.*
6. Neem in het te actualiseren beleid op hoe wordt omgegaan met overtredingen begaan door de eigen organisatie of andere overheidsorganen, hoe bevindingen worden gerapporteerd en welk vervolg hieraan wordt gegeven.
7. Maak de financiële en personele middelen die benodigd zijn voor het bereiken van de gestelde doelen inzichtelijk en waarborg deze in de begroting. *Let op: het gaat om de benodigde middelen en niet om de beschikbare middelen.*

Programma en organisatie

8. Stel het uitvoeringsprogramma voortaan tijdig vast zodat bij aanvang van het nieuwe jaar de uitvoering kan plaatsvinden volgens een actueel programma. Van belang is dat bij het schrijven van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma rekening kan worden gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag.
9. Maak in het uitvoeringsprogramma inzichtelijk welke activiteiten op het gebied van RO (handhaving bestemmingsplannen, aanpak strijdig gebruik), Bouw en Milieu worden uitgevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met de gestelde doelen en prioriteiten. Besteed hierbij ook specifiek aandacht aan de prioritaire onderwerpen asbest, bodem (milieu), brandveiligheid opslag gevaarlijke stoffen (milieu), risicovolle inrichtingen, brandveiligheid (BWT) en constructieve veiligheid (BWT).
10. Stem het uitvoeringsprogramma af met andere betrokken bestuursorganen en de organen die belast zijn met strafrechtelijke handhaving.
11. Draag zorg voor voldoende financiële en personele middelen om de in het uitvoeringsprogramma voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren en vul zo nodig deze middelen aan of pas het uitvoeringsprogramma zo nodig aan.

12. Stuur het uitvoeringsprogramma ter informatie naar de gemeenteraad.

Vorbereiding, Uitvoering en Monitoring.

13. Maak voor RO en Bouw een beschrijving van de werkprocessen, de procedures en de bijbehorende informatievoorziening. Deze beschrijving moet betrekking hebben op de uitvoering van de VTH-taken en het voorbereiden, geven en uitvoeren van bestuurlijks sancties. Leg onder andere vast dat toezichthouders/ handhavers van de eigen organisatie periodiek rouleren zodat deze niet voortdurend worden belast met het houden van toezicht op dezelfde inrichting.
14. Zorg dat uw organisatie de resultaten en voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en het bereiken van de gestelde doelen monitort voor RO en Bouw.
15. Evalueer jaarlijks in hoeverre uw gemeentelijke organisatie én de omgevingsdienst voldoen aan de kwaliteitscriteria (hoeveelheid fte's, opleiding, werkervaring, aanvullende kennis en frequentie) en rapporteer hierover aan de gemeenteraad.